

เสร็จที่

33/2513

เรื่อง

การตีความคำว่า 'ซากลัสต์ว์' ตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พุทธศักราช 2499

ผู้ทำ

คณะที่ 4

หัวข้อประเด็นความเห็น \ ประเด็น

'โอซีน' (Ossein) หรือคอลลาเจน (Collagen) เป็น 'ซากลัสต์ว์' หรือไม่

หัวข้อประเด็นความเห็น \ คำวินิจฉัย

กระดูกโคและกระป๋องที่ผ่านกรรมวิธีแยกแคลเซียมฟอสเฟตออกหมดแล้ว
จนได้โอซีน หรือคอลลาเจน (Collagen) มีลักษณะเหมือนชิ้นกระดูกที่ตัดออกและ
ต้องนำไปดำเนินการวิธีอื่นอีกจึงจะใช้เป็นประโยชน์ได้นั้น ไม่อาจเรียกได้ว่าแปรสภาพ
เป็นสิ่งประดิษฐ์สำเร็จรูปตามนิยามคำว่า 'ซากลัสต์ว์' ในมาตรา 4 แห่ง พระราชบัญญัติโรค
ระบาดสัตว์ พุทธศักราช 2499 โอซีนจึงยังคงเป็น 'ซากลัสต์ว์'

เรื่องเสร็จที่ ๓๓/๒๕๑๓

บันทึก

เรื่อง การตีความคำว่า ซากลัสต์ว์ ตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๔๙๙

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือด่วนมาก ที่ สร.๐๕๐๓/๕๙๑ ลงวันที่ ๑๔
มกราคม ๒๕๑๓ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาปัญหาข้อ
กฎหมายตามความประสงค์ของกระทรวงเกษตรเกี่ยวกับการตีความคำว่า ซากลัสต์ว์ ตามพระราชบัญญัติ
โรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๔๙๙ ดังมีข้อเท็จจริงดังนี้ คือ กระทรวงเกษตรได้รับรายงานจากกรมปศุสัตว์ว่า
บริษัทอุตสาหกรรมกระดูกไทย จำกัด ได้ร้องเรียนว่า ทางบริษัทฯ ได้รับการส่งเสริมจากคณะกรรมการ
ส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรมให้ดำเนินการผลิตสินค้าที่มีชื่อว่า โอซีน(Ossein) โดยบริษัทฯ
แจ้งว่า สินค้าชนิดนี้ได้ผลิตมาจากกระดูกโคและกระป๋อง โดยเอากระดูกดังกล่าวมาบดให้แตกแล้วนำไปแช่
ไว้ในบ่อกรดเกลือ ซึ่งมีน้ำยากรดเกลือไหลผ่านตลอดเวลา ๑ สัปดาห์ จนแคลเซียมในกระดูกถูกละลาย
จนหมด เมื่อเสร็จจากการแช่ในน้ำยากรดเกลือแล้วก็นำไปล้างด้วยน้ำต่างเป็นเวลาประมาณ ๕-๖ ชั่วโมง
เมื่อได้ที่แล้วจึงเอาไปอบด้วยความร้อนจนแห้ง แล้วบรรจุกระสอบ ผลิตภัณฑ์ที่ได้นี้เรียกว่า โอซีน ซึ่ง

บริษัทฯ แจ้งว่า ผลิตภัณฑ์ดังกล่าวได้เปลี่ยนสภาพจากกระดูกโคและกระป๋องแตกเป็นโอซิน ซึ่งในต่างประเทศ เช่น ที่ประเทศญี่ปุ่น ถือว่าได้ผ่านการฆ่าเชื้อโรคแล้วอย่างสมบูรณ์ ทางกรมปศุสัตว์ของญี่ปุ่น จึงได้ยกเว้นให้ไม่ต้องมีหนังสือรับรอง (HEALTH CERTIFICATE) จากประเทศไทย บริษัทอุตสาหกรรมกระดูกไทย จำกัด จึงขอให้กรมปศุสัตว์ยกเว้นการเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาตนำเข้าซากสัตว์ ออกนอกราชอาณาจักรสำหรับสินค้าโอซินที่ส่งไปจำหน่ายต่างประเทศ โดยให้เหตุผลว่าโอซินได้แปรสภาพจากซากสัตว์มาแล้ว และเชื้อโรคได้ถูกทำลายในกรรมวิธีของการผลิตสินค้าที่เรียกว่าโอซินนี้แล้ว

กรมปศุสัตว์ได้ทำการตรวจสอบกรรมวิธีเกี่ยวกับการผลิตโอซินแล้ว เห็นว่า เป็นจริงตามที่บริษัทฯ ชี้แจงมา และเห็นว่าผลิตภัณฑ์สินค้าที่เรียกว่า โอซิน หรือ คอลลาเจน (Collagen) นี้ เป็นวัตถุที่มีลักษณะอ่อนตัวเมื่อถูกความร้อน และจะแข็งตัวในอุณหภูมิปกติ โดยมีรูปร่างลักษณะเหมือนกับชิ้นกระดูกที่ตัดออกก่อนละลายน้ำกรดซึ่งโรงงานที่รับซื้อในต่างประเทศยังต้องนำโอซินนี้ไปดำเนินการกรรมวิธีต่อไปโดยการฟอกสี(Purified) และทำเป็นสิ่งประดิษฐ์สำเร็จรูปใช้ประโยชน์ได้หลายอย่าง เช่น ทำหลอดบรรจุยา (Capsule) ทำฟิล์มภาพยนตร์ และใช้เป็นอาหารจำพวกวันเฮลลี ฉะนั้น กรมปศุสัตว์จึงเห็นว่า โอซินที่บริษัทอุตสาหกรรมกระดูกไทย จำกัด ผลิตขึ้นนี้ แม้ได้แยกเอาส่วนประกอบของกระดูก ซึ่งได้แก่แคลเซียมฟอสเฟตออกแล้วก็ตาม แต่ยังคงมีสภาพเป็นกระดูก เพราะไม่ได้แปรสภาพเป็นสิ่งประดิษฐ์สำเร็จรูปตามความหมายของคำว่า ซากสัตว์ ซึ่งได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๔๙๙ ดังนั้น ผลิตภัณฑ์ที่เรียกว่าโอซินนี้ จึงต้องขออนุญาตในการส่งออกนอกราชอาณาจักร และต้องเสียค่าธรรมเนียมใบอนุญาตนำเข้าซากสัตว์ออกนอกราชอาณาจักรด้วย แต่การที่จะวินิจฉัยว่าโอซินจะถือเป็นซากสัตว์ ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๔๙๙ หรือไม่นั้น เป็นปัญหาของการตีความ เพื่อความรอบคอบ กรมปศุสัตว์เห็นควรให้คณะกรรมการกฤษฎีกาตีความเพื่อจะได้ถือเป็นหลักปฏิบัติต่อไป กรมปศุสัตว์จึงเสนอกระทรวงเกษตรให้หารือคณะกรรมการกฤษฎีกาว่า ผลิตภัณฑ์โอซิน จะยังถือเป็นซากสัตว์ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๔๙๙ หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๔) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวโดยเชิญผู้แทนกระทรวงเกษตรเข้าร่วมชี้แจงแล้วมีความเห็นว่า ในการพิจารณาปัญหาที่เกิดขึ้นมา ผลิตภัณฑ์ที่เรียกว่าโอซินจะเป็นซากสัตว์ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๔๙๙ มาตรา ๔^(๑)หรือไม่นั้น ย่อมต้องพิจารณาว่าสิ่งนั้นเป็นส่วนของร่างกายสัตว์ที่ตายแล้ว และยังไม่ได้แปรสภาพเป็นสิ่งประดิษฐ์สำเร็จรูป ซึ่งโดยความหมายของคำว่า แปรสภาพเป็นสิ่งประดิษฐ์สำเร็จรูป ย่อมหมายความว่า เป็นการนำสิ่งใด ๆ มาเปลี่ยนแปลงลักษณะโดยทำให้เป็นสิ่งใหม่ขึ้นจนสามารถที่จะใช้สิ่งประดิษฐ์ใหม่นั้นเองเป็นประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่งได้ทันที

คณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่า ตามข้อเท็จจริงแม้จะปรากฏว่า ผลิตภัณฑ์ที่เรียกว่า โอซิน นั้น ผลิตมาจากกระดูกโคและกระป๋องอันเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายสัตว์ที่ตายแล้ว และได้ผ่านกรรมวิธีการผลิตจนแยกแคลเซียมฟอสเฟตออกหมดแล้วก็ตาม แต่จากข้อเท็จจริงที่ผู้แทนกระทรวงเกษตรชี้แจงประกอบซึ่งยืนยันว่า โดยลักษณะและสภาพของโอซินไม่อาจใช้เป็นประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่งได้ทันที จะต้องนำไปดำเนินการกรรมวิธีขั้นต่อไปเสียก่อน จึงไม่อาจเรียกได้ว่าโอซินเป็นสิ่งประดิษฐ์สำเร็จรูป ดังนั้น โอซินจึงยังคงเป็นซากสัตว์ตามความหมายในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๔๙๙ อยู่

(ลงชื่อ) ส. โทตระกิตย์
(นายสมภพ โทตระกิตย์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กุมภาพันธ์ ๒๕๑๓

^{๑๒} มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

ซากสัตว์ หมายความว่า ร่างกายหรือส่วนของร่างกายสัตว์ที่ตายแล้ว และยังไม่ได้แปรสภาพเป็นอาหาร
สุกหรือสิ่งประดิษฐ์สำเร็จรูป และให้หมายความรวมถึงงา เขา และขน ที่ได้ตัดออกจากสัตว์ขณะมีชีวิต และยังไม่ได้แปร
สภาพเป็นสิ่งประดิษฐ์สำเร็จรูปด้วย